

GREETJE VAN DEN BERG

Glanzend vernis

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Spiegels praten niet alleen in sprookjes.

De grote, langwerpige spiegel op de slaapkamer van Tirza houdt elke keer een heel verhaal als ze stilletjes naar zichzelf staat te kijken. Haar haren zijn nog nat van het douchen, haar kleren liggen op bed. In haar ondergoed staart ze naar haar eigen beeld. De spiegel zegt: 'Je ziet er niet uit. Zie je het zelf? Die buik, die bovenbenen. Verbeeld je maar niets, je bent wanstaltig dik. Wanstaltig en onsmakelijk.' Ze staat heel stil, terwijl in huis geluiden klinken die horen bij de vroege morgen. Haar moeder die de ontbijttafel gereedmaakt, haar vader die al naar zijn werk vertrekt, en haar oudere zus Kelly die uit de douche komt en meezingt met een nummer op de radio. De geluiden dringen niet tot Tirza door. De woorden van de spiegel resoneren tegen de wanden van haar slaapkamer. 'Wanstaltig en onsmakelijk.'

Ze is er niet, ze is er nog lang niet. Nadat

ze uit bed kwam, heeft ze nog even in haar dagboek gelezen, waarin ze elke avond schrijft. *‘Op school kon ik er niet omheen. Jamina had appelkoeken gehaald, omdat ze weet dat ik daar dol op ben. Ik wilde niet, maar de priemende blik van Jamina dwong me gewoon om er toch van te eten. Nooit geweten dat het mogelijk is om je zo schuldig te voelen als je iets lekkers eet.’*

Gisteren heeft ze te veel gegeten. Vandaag moet ze ervoor boeten, maar dat geeft niet want het voelt goed als ze zich in weet te houden. Het voelt veel beter dan wanneer ze zich te buiten gaat. Zij kan die kilo's eraf krijgen. Ze is er sterk genoeg voor en ze gaat door tot die spiegel op een dag zal zeggen: 'Jij bent de slankste in het land.'

Nogmaals kijkt ze met afschuw naar haar eigen beeld, om vervolgens snel haar spijkerbroek en shirt aan te trekken. Daarover schiet ze een vest aan. Het is al wel april, maar de temperaturen zijn nog lang niet aangenaam.

Kelly dendert de trap af, zij haast zich daar even later achteraan.

Waarom komen die meiden toch altijd op het laatste nippertje naar beneden? Daardoor moeten ze zich nu alle drie weer haasten. Het

leven lijkt soms alleen maar uit haast te bestaan. Met driftige bewegingen schuift Zita Kolthoorn de ontbijtborden in de vaatwasser. Daarna snelt ze terug naar de kamer om de rest op te halen. Die dochters van haar hadden daar natuurlijk geen tijd meer voor.

‘Mam, ik ga hoor!’ Tirza steekt haar hoofd om het hoekje van de deur.

‘Je hebt je brood niet eens op,’ moppert Zita.

‘Sorry, ik moet echt weg. Jamina staat al op me te wachten.’

‘Zo hou je het toch niet de hele morgen vol op school?’

‘Ik heb genoeg brood mee, dus ik verhon-ger echt niet.’

De deur klapt achter haar dicht. Haar voetstappen klinken op de parketvloer in de gang, maar net als Zita naar het raam loopt om haar uit te zwaaien, staat ze weer in de kamer. ‘Mam, vandaag kan die brief van de kunstaca-demie komen. Ik vind het toch zo spannend. Mag ik je sms’en als ik meer weet?’

‘Bel me maar,’ zegt ze. ‘En schiet dan nu alsjeblieft op, anders kom je echt te laat.’

‘Ik ga ook!’ Kelly komt de kamer in als Tirza net haar fiets uit de schuur haalt. Ze geeft

Zita een kus op haar wang. 'Als ik nu vertrek, kan ik nog net m'n bus halen! Tot vanmiddag!'

Als de schuttingdeur achter haar dochters in het slot valt, blijft de stilte achter. Zita werpt een blik op haar horloge. Hoe is het toch mogelijk dat de tijd 's morgens zo snel gaat?

Ze klapt de vaatwasser dicht, haalt een doek over de eettafel, legt het kleed eroverheen en trekt in de gang gehaast haar jas aan. De dag is nog jong en fris, en de wind veel sterker dan ze voorzien had. Ze moet stevig trappen. Af en toe groet ze een medebewoner uit de Maretakstraat. Als ze aan het einde komt, ontdekt ze Annabel Meyerink, haar beste vriendin, voor het raam van haar riante, vrijstaande woning. Automatisch steekt ze haar hand op, zoals ze elke ochtend doet. Het is een ritueel dat is ontstaan nadat ze samen in dezelfde straat gingen wonen. Ze denkt er nooit over na, maar vanmorgen stelt ze zich voor hoe Annabel straks rustig de ontbijtboel zal opruimen. Ze zal misschien koffiedrinken met haar hulp in de huishouding. Vanmiddag zou ze kunnen besluiten om in het bos te gaan wandelen. Annabel houdt van wandelen en de dag belooft een mooie voorjaarsdag te

worden. Annabel kan bijna dagelijks kiezen hoe ze haar dag wil invullen. Vandaag zou ze best met Annabel willen ruilen.

Annabel Meyerink kijkt haar vriendin na, nadat ze even daarvoor haar dochter Jamina heeft uitgezwaaid. Een blik op de fraaie antieke kolompendule leert haar dat Zita hard zal moeten fietsen, wil ze nog op tijd komen. Ze staart naar de tuin, waar de narcissen schuin hangen door de wind, die zich ook vandaag weer stevig laat gelden. Met een zucht draait ze zich om. Op tafel getuigt de chaos nog van een hectisch ontbijt, gevolgd door een snel vertrek van dochter Jamina en zoon Floris. Daarna lijkt het huis altijd bevreemdend stil. Sinds haar oudste zoon Kenneth naar Afghanistan is uitgezonden, lijkt dat gevoel van bevreemding en leegte alleen nog te zijn toegenomen. Zou dat te maken hebben met het idee dat het niet klopt dat een kind van haar en haar man Olaf zich aangetrokken kon voelen tot het leger? Olaf was in zijn jonge jaren een uitgesproken pacifist geweest, op de universiteit stond hij bekend om zijn felle betogen tegen de kruisraketten. Zij was vijf jaar jonger dan hij. Ze had tegen hem opgekeken

en hem erom bewonderd. Ook samen hadden ze erover gediscussieerd. Zijn denkbeelden waren de hare geworden.

Zo waren ze later hun kinderen voorgegaan. Conflicten waren niet met wapens op te lossen. Hun zoons kregen geen speelgoedgeweren of pistolen. Als ze onverhoopt toch soldaatje wilden spelen, legde Olaf ernstig uit waarom hij daar niet achter kon staan. Ze hadden werkelijk gedacht dat ze hun gedachtegoed over konden brengen. Nog herinnert ze zich haar teleurstelling toen Kenneth aankondigde het leger in te willen. Ze ziet weer het ongeloofige gezicht van Olaf voor zich.

Annabel stapelt de borden op.

Natuurlijk waren ze in de loop der tijd wel genuanceerder gaan denken. De tijd had hen milder gemaakt, maar het besluit van Kenneth had toch heftige reacties opgeroepen. Olaf legde zich er niet zomaar bij neer. Felle discussies laaiden op. Uiteindelijk moest Olaf bakzeil halen. Kenneth had zijn keuze gemaakt en kwam daar, ook na het aanhoren van Olafs argumenten, niet op terug.

Nu zit hun oudste zoon in Afghanistan en Olaf praat er niet over.

In de keuken plaatst ze de borden in de

vaatwasser en stelt het programma in. Olaf doet alsof er geen gevaren in Afghanistan zijn. Alsof het hem niet interesseert dat Kenneth daar zit. Alsof hij zich geen zorgen maakt. Misschien is dat wel de belangrijkste oorzaak van haar gevoel van bevreemding.

Zita en Annabel zijn vriendinnen vanaf het moment dat ze als twee onzekere pubers in de brugklas van de havo belandden. In de jaren die volgden werden ze onafscheidelijk en hun vriendschap bleef, ook nadat hun levens niet langer synchroon liepen. Annabel ging naar het vwo, Zita volgde een opleiding voor secretaresse. Annabel zette haar studie voort op de universiteit terwijl Zita haar eerste baan als secretaresse in Zwartburg vond. In het weekend gingen ze samen uit. Zij trakteerde omdat Annabel als arme student niet veel geld te besteden had.

In die tijd kruiste Olaf het pad van Zita. Voor de buitenwereld was hij altijd de man van Annabel geweest. Ze spraken er niet over dat Olaf ooit met Zita een stel had gevormd. Zelfs Wijnand was er niet van op de hoogte. Toen ze verkering met hem kreeg, was de geschiedenis met Olaf al meer dan een jaar

achter de rug. Annabel hoorde in die tijd bij Olaf alsof het nooit anders was geweest. Olaf leek er niet meer aan te denken. Annabel kaartte het evenmin aan. Waarom zouden ze ook? Ze probeert zelf ook niet meer aan die tijd te denken. Hoe komt het dat haar dat de laatste tijd zo moeilijk valt?

‘Weerstand Party-Service maakt een feest van uw evenement’ staat er in grote letters op de gevel van het gebouw dat uit rode bakstenen is opgetrokken. Zita sjeest het terrein op en springt van haar fiets om die in de stalling te zetten. Ze was erbij toen de slogan onthuld werd tijdens de feestelijke opening van het pand. Het vervulde haar met trots want ‘Weerstand Party-Service’ was in de bijna achttien jaar dat ze er werkte, een deel van haarzelf geworden. Kort na de geboorte van Tirza had ze er gesolliciteerd. Ze herinnert zich nog hoe ze in die tijd overwogen had om haar fulltimebaan in Zwartburg op te zeggen. Het werd haar te zwaar met twee kinderen. Wijnand had haar op de advertentie in de krant gezien. Weerstand Party-Service vroeg een secretaresse voor halve dagen. Ze was dolgelukkig toen ze werd aangenomen in het nog jonge

bedrijf van Albert, Henderika en Jeanette Weerstand. In de loop der jaren was ze met het bedrijf meegegroeid. Haar uren werden uitgebreid toen de kinderen groter werden. Sinds een jaar of vijf geeft ze als officemanager vier hele dagen per week leiding aan het secretariaat. De promotie voelde destijds als een teken van waardering en gaf nog meer inhoud en uitdaging aan haar werk. Haar baan was van essentieel belang. Zo had ze het altijd gezien. Wijnand had een aardig inkomen, maar dankzij het hare konden hun dochters probleemloos studeren. Haar salaris stelde hen in staat om leuke vakanties te vieren en dit ruime huis aan de Maretakstraat te kopen.

Het waren allemaal zaken waarvoor Annabel niet aan het werk behoefde. Olaf verdiende als directeur Ontwikkeling bij de gemeente ‘schandalig veel’, zoals Annabel het uitdrukte. Zij werd de moeder met de theepot, maar was tevens overblijfmoeder, leesmoeder en knutselmoeder op school.

Zita beweerde niet afhankelijk van Wijnand te willen zijn. Ze wilde haar eigen bankrekening, haar eigen leven, haar eigen carrière. Als ze gehaast het gebouw binnenloopt en in het voorbijgaan de receptioniste groet, vraagt